

TÆNK ENGANG ...

På Helligtrekongersdag forærede de tre vise mænd myrra skær til Jesusbarnet. Men hvad er myrra egentlig?

Der er en ro, og den beror på, at du er tro mod det du tror på – Piet Hein

Hvad vil det sige at være en 'fusentast'?

01

JANUAR

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
						
			DAGEN I DAG Den danske præst og dramatiker Kaj Munk likvideres af tyskerne den 4. januar 1944.			
8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
DAGEN I DAG Twillingerne prins Vincent og prinsesse Josefpines fødselsdag.		DAGEN I DAG Med enevoldsarveregeringsakten af 10. januar 1661, bliver enevælden officielt indført i Danmark. Frederik d. 3 giver sig selv uidskrænket magt som enevældig konge af Guds nåde.				
15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.
	DAGEN I DAG Hospitalsskibet Jutlandia sætter kurs mod Korea. Efter Koreakrigens udbrud i 1950 giver Danmark tilsagn om at støtte FN og de allierede og sender i 1951 Jutlandia for at yde hjælp til de mange sårede.					
29.	30.	31.				

ÅRET RUNDT ER EN KALENDER MED IDÉER OG TIPS TIL, HVORDAN I KAN GØRE ÅRETS DAGE TIL NOGET HELT SÆRLIGT!

SVAR
Myrra er et stof, der stammer fra myrratræet. Træet vokser i Afrika og stoffet udvindes af barken. På Jesu tid blev myrra anvendt til salver, lægemidler, parfumer og hellige olier.
En 'fusentast' er en letsindig, skruppelløs person, som fær sig frem uden at have nogen faglig indsigt eller viden. Det er sammenligneligt med det lidt mere moderne ord 'plattenslager'. I 1700-tallet optræder ordet 'fusentast' for første gang i bøger og tryksager.

FAKTA
Helligtrekonger er dagen, hvor de tre vise mænd endelig nåede frem til Jesusbarnet med guld, røgelse og myrraskær. Dagen markerer slutningen på julen og fejres ved at tænde juletræet en sidste gang eller sætte hvide stearinlys i trearmede stager. I gamle dage var der krudt i bunden af lysene, så julen blev afsluttet med et brag.

GODE IDÉER
1. Tænd juletræet en sidste gang.
2. Syng årets sidste julesalmer, f.eks. "Et barn er født i Betlehem".
3. Afhold en danseaften med charleston, folkedans eller lign. Inviter evt. en dansklub til at lære jer trinene.
4. Planlæg en filmaften med Morten Korch film og del lidt godter og en portvin til kaffen.
5. Afhold en historieaften, hvor I eller de ældre skiftes til at læse op eller fortælle en god historie. Stem på den bedste historie og sørg for en spiselig præmie til vinderen.
6. Afhold sæsonens blindsmagning og lad de ældre gætte mellem roer, jordskok, pastinak og rosenkål.

02

TÆNK ENGANG ...

Der er mange varsler forbundet med Kyndelmisse – kender du nogen?

”Enhver idiot kan se, at krig er galskab. Men det er jo de kloge, der bestemmer.” – Otto Ludwigsen

”Før man gifter sig, er det godt at invitere pigen hjem et par dage. For tænk, hvis hun har sure tæer!” – Jonas, 9 år

Månedens ordsprogs-udfordring: Kan du fortsætte dette ordsprog? ”Jorden er altid frossen ...”

FEBRUAR

1.	2. Kyndelmisse	3.	4.	5.	6.	7.
8.	9.	10.	11. DAGEN I DAG Stormen på København. Efter at have erobret Skåne, Halland, Blekinge og Bornholm, angriber den svenske konge, Karl Gustav, i 1659 København. Danskerne står dog stærkt, og svenskerne lider et bittert nederlag.	12. DAGEN I DAG Kronprinsesse Marys fødselsdag.	13.	14.
15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.
29.						

SKUDÅR
Året består ikke af et helt antal dage men cirka 365 1/4, i tre år ignorerer vi det ekstra kvarte dag for derimod at indskyde en hel ekstra dag hvert fjerde år.

ÅRET RUNDT ER EN KALENDER MED IDÉER OG TIPS TIL, HVORDAN I KAN GØRE ÅRETS DAGE TIL NOGET HELT SÆRLIGT!

SVAR
Nogle af varslerne lyder som følger: Hvis man piker frugttræer med ris eller laver rituelle pløjninger, får man en god høst. Hvis man spiser flæsk, kan man undgå hunger. Hvis det blæser, er foråret snart på vej. Hvis det er tøjfj på dagen, bliver høsten en succes.

"Jorden er altid frossen... for dovne svin".
Et gammelt dansk ordsprog, der betyder, at for den dovne er alt arbejde besværligt.

FAKTA
Kyndelmisse er en gammel helligdag, der officielt blev afskaffet i 1770. Dagen markerer, at halvdelen af vinteren er gået, og at det er præcis 40 dage siden, at Jesus blev født. Nogle steder holder man stadig såkaldte Kjørmes-gilder, som er traditionelle sammenskudsgilder, for at markere dagen. Her spiser man kraftig suppe, pandekager med æl til og stuvet hvidkål med medister.

GODE IDÉER

- Afhold sønderjysk kaffebrød med det pæne stel og server kaffe, te og så mange forskellige slags kager og sødt brød som muligt.
- Afhold opskriftskonkurrence og bed de ældre medbringe deres yndlingsopskrift på f.eks. kager eller middagsretter. Lad de ældre stemme om den bedste opskrift og få køkkenet til at lave vinderopskriften.
- Inviter damerne til Ladies night med hatte, portvin og kortspil og mændene til Gents' night med cigarer, cognac og dartspil.
- Arranger en kor-aften og få enten et lokalt kirkekor ud eller dan selv et kor med de ældre.
- Læs de sjove varsler op og hør, om beboerne kender flere.
- Hjælp de stakkels bønder: Gå en tur i haven og 'pisk' træerne med halmris og slut aftenen af med stegt flæsk. Så bliver høsten god, og hungeren holdt for døren.
- Lad aftenkaffen være et sammenskudsgilde, hvor alle tager en kage, chokolade eller frugt med.
- Inviter til Matador-aften og vis den elskede serie til aftenkaffen.
- Afhold en 'Rejsen går til' dag, hvor 2-3 ældre udvælges til at fortælle om deres bedste rejseoplevelse. Få evt. køkkenet til at lave små retter eller snacks, der er karakteristiske for de respektive rejsemål.

FORÅR

DEN FØRSTE VINTERGÆK HAR GENNEMBRUDT DEN KOLDE JORD, OG GRENE NE KNOPSKYDER OM KAP. FORÅRET ER LIGE OM HJØRNET.

Stille morgener fyldes med fuglekvidder, mens temperaturen langsomt bevæger sig opad. Ja, vinteren ligger nu bag os, og de første, spæde forårstegn er roligt, men sikkert, på vej. Vi går en lysere tid i møde.

TÆNK EN GANG ...

Hvordan kan man bruge sine havemøbler til at huske, om uret skal frem eller tilbage ved sommer- og vintertid?

Hvorfor 'slår man katten af tønd'en' til fastelavn?

"Når man er omkring fyrr'e år, holder damerne op med at lægge æg. Det vil sige, at de ikke længere kan producere mennesker. Rugningen begynder omkring fjortenårsalderen og varer til middelalderen." – Johannes, 8 år

Hvilket år blev den koldeste marts nogensinde målt i Danmark?

03

MARTS

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.
29.	30.	31.				

Kvindernes internationale kampdag

DAGEN I DAG
Færøerne bliver selvstændige. Efter at have fungeret som et amt i det danske kongerige, får Færøerne hjemmestyre og bliver en selvstændig del af Danmark i 1948.

Pandekagedag

Fastelavn

Sommertid

ÅRET RUNDT ER EN KALENDER MED IDÉER OG TIPS TIL, HVORDAN I KAN GØRE ÅRETS DAGE TIL NOGET HELT SÆRLIGT!

SVAR

Et huskråd for, hvilken vej uret skal stilles, lyder som følger: "Når havemøblerne skal frem, skal uret også frem."

Ifølge gammel overtro kunne en by undgå pesten, hvis en sort kat blev slået ihjel. Derfor har man siden middelalderen aflivet katte til fastelavn. Nogle steder blev de smidt på bålet, men i Danmark blev de lagt i en tønde, hvorefter tønden blev banket i stykker. I 1830 fik en pastor fra Mols aflivet denne skik.

Den koldeste marts i Danmark var i 1942, hvor den gns. temperatur var -3,5°C. Det er 5,6°C under normalen. Den absolut laveste temperatur i Danmark blev målt den 8. januar 1982 i Thy. Her var temperaturen -31,2°C.

FAKTA

Sommertid blev indført i 1916 for at spare på energi og brændstof. Ved præcis kl. 02.00 at stille uret en time frem får vi flere lyse timer, mens vi er vågne og slipper på den måde for at bruge det elektriske lys. Især landmænd er dog trætte af sommertiden, fordi de bliver nødt til at vække deres snorkende køer, inden de skal malkes.

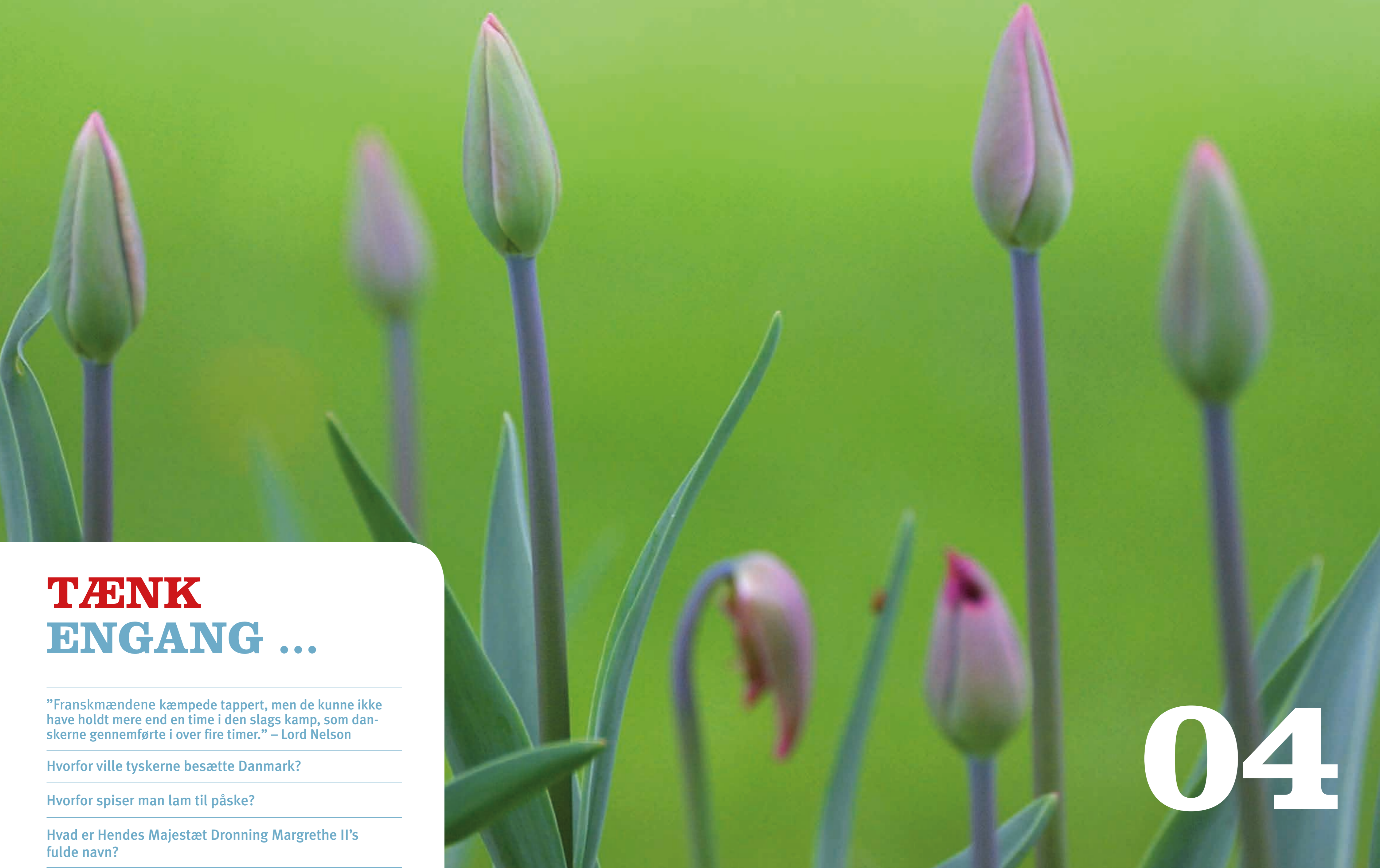
Fastelavn i kristen forstand markerer begyndelsen på fasten, som ifølge gammel skik skulle vare indtil påske. Her måtte man ikke spise kød, men gerne fisk. Fastelavn blev faktisk fejret før kristendommen gjorde sit indtog som en markering af forårets komme.

Pandekagedagen falder altid tirsdagen efter fastelavn.

I 1910 blev kvindernes internationale kampdag indstiftet. Dagen skulle fremme ligestilling mellem mænd og kvinder. I nogle lande fejres dagen ved, at kvinderne får blomster og gaver. Udover at være kvindernes dag, er den første tirsdag efter fastelavn også kendt som pandekagedag. Selvom traditionen er relativt ukendt i dag, daterer den sig faktisk tilbage til år 1500. Her spiste man pandekager for at komme af med sit madforråd, inden fasten satte ind.

GODE IDÉER

- Slå katten af tønd'en og server fastelavnsboller til mellemmåltid.
- Lav fastelavnsris og pynt op på bordene med dem.
- Køb sundt slik og inviter børn fra nærliggende børnehaver til at komme forbi og rasle.
- Mændene plukker eller køber blomster og giver dem til kvinderne.
- Server pandekager – enten med kødfylt eller med is og syltetøj.
- Lav pandekager sammen med beboerne, eventuelt efter deres egne opskrifter.
- Det kvindelige personale kan tage 'lilla bleer' om hovedet for at efterligne 1970'ernes kvindebevægelse.
- Lav en sommertidsceremoni, hvor én af de ansatte stiller havemøblerne frem.
- Nyd en kop kaffe og kage i havemøblerne, hvis vejret er til det. Tænd havelamper og server lys chokolade eller andet mad, der symboliserer de lyse tider.
- Hold en strikke- eller hækkekonkurrence. Præmier vinderen med en lækker, spiselig gave.
- Hold bingoaften med spiselige præmier og masser af gode snacks.
- Tænd levende lys i vinduerne for at give de mørke timer kamp til stregen. Husk at foråret er lige om hjørnet.

04

TÆNK ENGANG ...

”Franskmændene kæmpede tappert, men de kunne ikke have holdt mere end en time i den slags kamp, som danskerne gennemførte i over fire timer.” – Lord Nelson

Hvorfor ville tyskerne besætte Danmark?

Hvorfor spiser man lam til påske?

Hvad er Hendes Majestæt Dronning Margrethe II's fulde navn?

APRIL

1.

2.

DAGEN I DAG

Slaget på reden. På denne dag i 1801 indleder den engelske flåde, under ledelse af Lord Nelson, et angreb på København. Selvom danskerne forsvarer sig bravt, kan de intet stille op mod den overlegne engelske styrke.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

DAGEN I DAG

Tyskernes besættelse af Danmark. På denne dag i 1940 træder de tyske soldater ind i Danmark. 13 danske soldater mister livet. Efter to timer overgiver Staunings regering sig til den tyske overmagt.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

Dronningens fødselsdag

17.

18.

DAGEN I DAG

Slaget ved Dybbøl. Den danske hær lider på denne dag i 1864 et katastrofalt nederlag til den preussiske hær. Næsten 5.000 danske soldater mister livet.

19.

20.

21.

DAGEN I DAG

Prinsesse Isabellas fødselsdag.

22.

23.

24.

25.

26.

27.

28.

29.

30.

31.

ÅRET RUNDT ER EN KALENDER MED IDÉER OG TIPS TIL, HVORDAN I KAN GØRE ÅRETS DAGE TIL NOGET HELT SÆRLIGT!

SVAR

Tyskerne invaderede primært Danmark som et led i planen om at indtage Norge. Tyskerne havde brug for de tyske luftbaser, især flyvepladsen i Ålborg, og derfor var det oprindeligt meningen, at kun Nordjylland skulle besættes. D. 29. februar 1940 blev det med en blyant-tilføjelse ændret til, at hele Danmark skulle besættes.

Dronning Margrethe II's fulde navn er Margrethe Alexandrine Pórhildur Ingrid.

Oprindeligt spiste man lam i påsken for at symbolisere Jesus, der blev ofret som et lam for vores synder. I dag er årsagen nok snarere, at det smager så godt.

FAKTA

Dronning Margrethe II blev født d. 16 april 1940 på Amalienborg Slot i København og senere døbt i Holmens Kirke. Indtil 1944 var den lille Margrethe ikke bare prinsesse af Danmark, men også af Island, som på det tidspunkt var en del af kongeriget. Dette er baggrunden for det islandske islat i Dronningens navn.

Palmesøndag er søndagen før påske. Jesus red ind i Jerusalem på et æsel, mens han blev hyldet som konge. Byens indbyggere viftede med store palmeblade for at fejre ham – deraf navnet.

Påsken er den vigtigste kristne fest. Den fejrer Jesu sidste dage og genopstandelse. På Skærtorsdag fandt den sidste nadver sted. Her vaskede Jesus sine disciples fødder, deraf navnet skær, som betyder ren. Om fredagen blev der fældet dom over Jesus, og han blev korsfæstet. Dagen hedder Langfredag for at beskrive de endeløse pinsler, han gennemgik. Om søndagen, påskedag, opdagede beboerne i Jerusalem, at Jesus ikke længere var i sin grav, men var genopstået fra de døde.

GODE IDÉER

1. Syng fødselsdagssang for dronningen.
2. Lav lagkage med lys i til dessert.
3. Sæt et rødt bånd op i døren til spisestuen og lad en af de ældre klippe det over.
4. Til aftensmaden kan I pynte hver tallerken med grønne grene som symbol for palmebladene.
5. Lav nogle serveringsfade med figer, dadler og andet gulf, man kunne forestille sig blev serveret på Jesu tid.
6. Spørg køkkenet efter gammelt brød og gå en eftermiddagstur til et sted, hvor I kan fodre ænder.
7. Tag ud og pluk forårsblomster eller grene, og brug dem til at pynte spisebordene med.
8. Planlæg en plante-dag, og lad de ældre hjælpe til med at plante krydderurter eller bærbuske i krukker.
9. Afhold sæsonens blindsmagning og lad de ældre gætte mellem hyldeblomst, asparges, og champignon.
10. Lav påskefrokost for beboerne og server lam og påskebryg.
11. Pynt op med vintergækker, påskeliljer, påskekyllinger og påskeharer.
12. Pust æg og mal dem i flotte farver.

TÆNK ENGANG ...

"Hvis arbejde er sundt, så giv det til de syge." – Jacob Haugaard

"I dette øjeblik meddeles det, at Montgomery har oplyst, at de tyske tropper i Holland, Vesttyskland og Danmark har overgivet sig. Her er London ..." – befrielsesbudskabet fra BBC oplæst af Johannes G. Sørensen

Hvilken orden blev feltmarskal Montgomery tildelt af Christian d. 10. efter 2. Verdenskrig?

Hvad kalder Politikens satiriske stribe, At Tænke Sig, Kronprins Frederik?

Hvorfor får man varme hveder på Store Bededag?

05

MAJ

1.

1. maj

2.

3.

4.

DAGEN I DAG

Sæt tændte lys i vinduet i anledning af Danmarks befrielse i 1945. I dag er ligeledes kronprinseparrets førstfødte Prins Henriks fødselsdag.

5.

Danmarks befrielse

DAGEN I DAG

Den danske teolog og filosof Søren Kirkegaard fødes i 1813 i København. Han bliver en af den danske guldalders hovedpersoner.

6.

7.

8.

9.

DAGEN I DAG

Selv om Danmark officielt blev befriet d. 5. maj overgiver de tyske tropper på Bornholm sig først til de sovjetiske tropper d. 9. maj 1945.

10.

11.

12.

DAGEN I DAG

Som afslutning på 2. verdenskrig kommer den engelske feltmarskal Montgomery i 1945 til København, hvor han hyldes som Danmarks befrier.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

25.

26.

DAGEN I DAG

Kronprins Frederiks fødselsdag.

27.

28.

29.

30.

31.

Store bededag

Kagens dag

Mors dag

ÅRET RUNDT ER EN KALENDER MED IDÉER OG TIPS TIL, HVORDAN I KAN GØRE ÅRETS DAGE TIL NOGET HELT SÆRLIGT!

SVAR

Feltmarskal Montgomery fik tildelt Elefantordenen for sin indsats i krigen.

I ATS optræder Kronprins Frederik som "Hans Højhastighed Kronprins Frederik" efter nogle overtrædelser af færdselsloven.

Store Bededag var en arbejdsfri dag – også for bagerne. Derfor måtte bagerne finde på noget, der kunne laves og sælges dagen i forvejen og varmes op senere. Løsningen var de tvebakkellignende hveder.

FAKTA

1. maj er arbejderklassens internationale kampdag. I 1890 blev dagen for første gang brugt til at demonstrere mod dårlige forhold på arbejdspladserne. Kravet var her en arbejdsdag på højst otte timer. I dag er 1. maj for de fleste mere en folkefest end en politisk demonstration. Men især politisk venstreorienterede bruger stadig dagen, som den var tiltænkt.

Kl. 18.30 den 4. maj 1945 kapitulerede tyskerne til den berømte engelske general, Bernard Montgomery. Kapituleringen trådte dog først i kraft den følgende dag.

Mors dag blev opfundet af en amerikansk forfatter og kvindevalgrets-kæmper i 1872. Traditionen kom først til Danmark i 1929 med rigsdagsbetjent Christian Svenningsen. Han kæmpede som soldat i USA's hær under 1. verdenskrig og hørte her om dagen fra sine soldaterkammerater. De første år blev Mors dag brugt til at indsamle penge til krigsenker og mødre, der havde mistet sønner i krigen (d. 2. søndag i maj hvert år).

Store Bededag blev indført ved lov i 1686 som officiel bededag for hele riget. Aftenen før ringede kirkeklokkerne for at minde befolkningen om, at al handel nu skulle ophøre og alle kroer lukke. Folket skulle jo gerne møde op til gudstjeneste uden tammermænd. Store Bededag falder d. 4. fredag efter påske hvert år.

Kagens dag falder d. 3. tirsdag i maj hvert år.

GODE IDÉER

1. Syng "Når jeg ser et rødt flag smælde" med dem, der har lyst.
2. Server fadøl og ristede pølser i folkefestens ånd, og hør om der er en modig beboer, der vil holde en tale.
3. Tag ud og deltag i ét af de mere rolige 1. maj-arrangementer.
4. Server forårslagkage til eftermiddagskaffen og syng 'Katinka, Katinka luk vinduet op'.
5. Pluk forårsblomster og afhold en blomsterbinder-dag.
6. Server jordbær med fløde til eftermiddagskaffen.
7. Syng "Mor er den bedste i verden" eller andre sange om mødre over et godt morgenbord.
8. Lav en "forskelsbehandling": Lad kvinderne få lidt ekstra godt til kaffen eller giv dem en lille gave.
9. Syng befrielsessange f.eks. "En vinter lang og kold og hård" og "En lærke letted".
10. Arranger et foredrag med en modstandsmand.
11. Indkald med klokkeringen til varme hveder torsdag aften. Hør om nogen ved, hvorfor man ringer med klokker?
12. Lav et kagebord i bedste sønderjyske stil på kagens dag. Brug evt. beboernes idéer og opskrifter.
13. Spadser en tur til kirken og deltag eventuelt i Store Bededags-gudstjenesten.

SOMMER

SOLEN STÅR HØJT PÅ HIMLEN. DUFTEN AF GRILL FYLDER DEN SPRØDE LUFT. SOMMEREN HAR GJORT SIT INDTOG.

Tegnene er tydelige: Jublende unge spiller bold i parken, de hvide strande er sorte af badegæster. Foråret er ganske ubemærket gået hen og blevet sommer. En dejlig, men lunefuld tid, hvor gennemvarme solstråler og tordentunge regndråber går hånd i hånd.

TÆNK EN GANG ...

Kan du fortsætte dette ordsprog? "Tomme tønder ..."

Kartoflen bliver brugt i mange danske vendinger. Hvor mange kan du komme på?

Hvorfor brænder man hekse på bålet på Sankthansaften?

Da Alexandra blev skilt fra Prins Joachim og gift med fotografen Martin Jørgensen mistede hun sin prinsesstitel – hvad er hendes fulde adelsnavn nu?

06

JUNI

1. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	2. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	3. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	4. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	5. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> DAGEN I DAG Fars dag.	6. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> DAGEN I DAG Prins Joachims fødselsdag.	7. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
8. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	9. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	10. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	11. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> DAGEN I DAG Prinsgemalen Prins Henriks fødselsdag.	12. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	13. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	14. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
15. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> Valdemarsdag/ Kartoffeldag	16. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	17. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	18. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	19. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	20. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	21. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> DAGEN I DAG Dagen i dag er årets længste dag.
22. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> DAGEN I DAG Modstandsfolk sprænger Riffelsyndikatet i luften. Danske modstandsfolk sprænger i 1944 Danmarks eneste væbenfabrik i luften.	23. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> Sankt Hans aften	24. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	25. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	26. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> DAGEN I DAG Danmark vinder i 1992 EM i fodbold. EM-slutrunden foregår i Sverige og Danmark. Danmark skulle egentligt slet ikke have været med og deltager kun fordi Jugoslavien bliver ekskluderet pga. af borgerkrigen.	27. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	28. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> DAGEN I DAG Den Østrig-Ungarske tronfølger Franz Ferdinand bliver i 1914 dræbt ved et attentat i Sarajevo, hvilket udløser starten på 1. Verdenskrig.
29. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	30. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> DAGEN I DAG Grevinde Alexandras fødselsdag.					

ÅRET RUNDT ER EN KALENDER MED IDÉER OG TIPS TIL, HVORDAN I KAN GØRE ÅRETS DAGE TIL NOGET HELT SÆRLIGT!

SVAR
Svaret er "Tomme tønder buldrer mest". Ordsproget betyder, at dem, der råber højest, ved mindst.
Nogle bud kunne være: En varm kartoffel, en heldig kartoffel, at hygge sine egne kartoffer, at bo ude bag den syvende kartoffelrække, at hælde vandet fra kartofferne, at tale som om man har en kartoffel i munden, at ligne en søk kartoffel, kartoffeltud og kartoffelferie.
Hendes Excellence Alexandra Christina, grevinde af Frederiksborg.
Heksen på Sankthans-bålet er en relativt ny tradition. Formentlig kom den til Danmark med tyske håndværkere i 1800-tallet, hvor de første vidnesbyrd om en kludeheks på bålet finder sted. Før dette blev der også tændt bål på Sankthansaften, men formålet var at skræmme hekse væk, ikke at brænde dem. Der er altså ingen forbindelse mellem Sankthansbål og de rigtige hekseafbrændinger, der tidligere fandt sted i Danmark.

FAKTA
Kristi Himmelfartsdag er den kristen helligdag, der fejres til minde om Kristi Himmelfart 40 dage efter hans opstandelse påskedag. Denne dag steg han til himmels og blev ophøjet til Guds højre hånd. I Danmark og de fleste andre vestlige lande er det en national helligdag.
Grundlovsdag falder altid 5. juni. På denne dag i 1849 underskrev Frederik d. 7. den første grundlov. Oprindeligt var dagen en fejring af demokratiet, hvor alle partier festede sammen.
Pinsen bliver betragtet som kristendommens fødsel. Ifølge Biblen var apostlene samlet på denne dag for at fejre en jødisk højtid, da Helligånden med bulder og brag tog bolig i deres kroppe. Apostlene kunne nu tale sproget, de aldrig før havde kendt, og på den måde forkynde det kristne budskab til langt flere.
Valdemarsdag markerer dagen, hvor Dannebrog efter sigende faldt ned fra himlen i Estland under slaget ved Lyndanisse i 1219, som danskerne vandt. I dag er Valdemarsdag dog også dagen, hvor vi begynder at spise nyopgravede frilandskartoffer. Derfor har Dansk Kartoffelråd udnævnt dagen til Kartoffeldag.
Sankthans er oprindeligt en hedensk højtid, der fejrer årets længste dag, sommersolhverv. Da kristne missionærer ville omvende de danske hedninge, beholdt de imidlertid dagen som festdag, men dedikerede den nu til Johannes Døberen, eller Hans, som danskerne kaldte ham.

GODE IDÉER

- Lav stemmesedler, hvor man kan stemme om, hvilken ret, der skal serveres til aftensmad, f.eks. "Venstre-gryde", "Dansk Folke-postej" eller "Røde bøffer i socialistsovs".
- Syng "Gillet med farmand" eller andre sange om fædre inden aftensmaden.
- Lav lidt hyggelig "forsølsbehandling": Lad mændene få lidt ekstra godt til kaffen eller giv dem en lille gave.
- Stå tidligt op, se pinsesolen danse og slut af med et lækkert morgenbord.
- Tag på "skovtur" pinselørdag med en god madkurv, scones og kaffe i termokander.
- Hvis I har en flagstang, kan I lave en flagceremoni, hvor I hejser flaget og synger "Flagsangen".
- Server rødgrød med fløde eller andre retter i Dannebrog's farver.
- Server kartoffer med god sovs for at fejre kartoffeldagen.
- Syng "Midsommervisen" før aftensmaden.
- Besøg et lokalt Sankthans-arrangement eller hvis I har faciliteterne, kan I lave et lille, hyggeligt bål. Børnene kan eventuelt hjælpe med at samle tørre grene og kviste eller lave en heks. Lav snobrød og bag dem over ilden. I kan invitere beboere fra kvarteret.
- Bed køkkenet planlægge en menu med ærter og afhold ærtebælgedag. Del de ældre op i hold og se, hvem der kan bølge flest ærter på 15 min.
- Afhold sæsonens blindmagning og lad de ældre gætte mellem gulerod, radiser, majroe og spinat.

TÆNK ENGANG ...

”Det mest værdifulde af alle talenter, er evnen til ikke at bruge to ord, når man kan nøjes med et” – Thomas Jefferson, USA's tredje præsident og forfatter af Uafhængighedserklæringen.

”Det bedste jeg kan lide ved morfar er, at han er sig selv og ikke lader som om, han er et eller andet normalt menneske” – Hans Anton, 7 år

Hvad er Prins Felix fulde navn?

Hvorfor kalder man sommerferieperioden for 'Agurketid'?

07

JULI

1. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	2. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	3. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	4. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> DAGEN I DAG USA's uafhængighedsdag.	5. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	6. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	7. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
8. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	9. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	10. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	11. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	12. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	13. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	14. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
15. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	16. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	17. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	18. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	19. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	20. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	21. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> DAGEN I DAG Astronauten Niel Alden Armstrong sætter i 1969 som det første menneske nogensinde sine fødder på månen og udtaler de berømte ord: "That's one small step for man, one giant leap for mankind."
22. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> DAGEN I DAG Prins Felix fødselsdag.	23. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	24. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	25. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	26. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	27. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	28. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
29. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	30. 	31. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>				

ÅRET RUNDT ER EN KALENDER MED IDÉER OG TIPS TIL, HVORDAN I KAN GØRE ÅRETS DAGE TIL NOGET HELT SÆRLIGT!

SVAR
Prinsens fulde navn er Felix Henrik Valdemar Christian.

Agurken indeholder 95% vand. Med 'Agurketid' henviser man til, at nyhederne er ret udvandede og ikke har et reelt indhold. En anden tolkning er, at ligesom agurk i salat, er nyheden i denne periode rent fyld.

FAKTA
På denne dato i 1776 fik USA sin uafhængighed fra Storbritannien. Siden 1777 har det været tradition i USA at fejre dagen med fest og fyrværkeri. Selvom datoen ikke har meget med Danmark at gøre, foregår verdens største 4. juli fest uden for USA faktisk ved Rebild bakker. Her fejrer danskere og dansk-amerikanere sammen Amerikas nationaldag.

Agurketid er faktisk ikke en specifik dag. Det er en betegnelse for en periode henover sommerferien, hvor nyhedsmedierne har svært ved at finde noget at fortælle om. I denne periode vil man opleve mange historier i TV-Avisen, som mest er med for at fylde tiden ud.

GODE IDÉER

1. Pynt med amerikanske flag og spil USA's nationalsang inden aftensmaden.
2. Lav amerikansk mad med burgere og hjemmelavede pomfritter.
3. Lav chokolade-, banan-, jordbær- eller vaniljemilkhake til dessert.
4. Inviter en dansk-amerikaner til at fortælle om historien bag nationaldagen.
5. Planlæg sammen med køkkenet en vaskeægte amerikansk barbeque, og spis burgere med fingrene.
6. Inviter til Happy hour inden middagsmaden og server kølig campari eller rosé.
7. Server grillspyd med agurke-tzatziki til aftensmad.
8. Se TV-Avisen sammen og prøv se, om I kan finde 'agurke-nyheder'.
9. Lav hotdogs med agurkesalat og nyd dem uden for i det gode vejr.
10. Læs op af H.C. Andersens eventyr eller andre gode historier til kaffen og kagen.
11. Lav en bærsymfoni af årstidens bær. Husk godt med fløde.

08

TÆNK ENGANG ...

”Når du får en flue i dit øje, tænker du kun på, hvad du må døje. Du bør mildne græmmelsen og gruen ved at huske: Det er værst for fluen.” – Piet Hein

Hvad betyder det, når man kalder en person for en ”Vindbøjtel”?

Hvorfor holder man krebsegilde i august?

Hvad er Prins Nikolais fulde navn?

AUGUST

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.
29.	30.	31.				

DAGEN I DAG
Svenskernes belejring af København. Svenskerne slår på denne dag i 1658 lejr foran Københavns volde. Belejringen varer i næsten to år.

DAGEN I DAG
Tivoli åbnede. På denne dag slår forlystelsesparken Tivoli for første gang dørene op i 1843.

DAGEN I DAG
Modstandsfolk fra gruppen Holger Danske springer i 1943 Forum i luften med 27 kilo sprængstof gemt i en ølkasse.

ÅRET RUNDT ER EN KALENDER MED IDÉER OG TIPS TIL, HVORDAN I KAN GØRE ÅRETS DAGE TIL NOGET HELT SÆRLIGT!

SVAR
Ordet har to betydninger. Det kan både betyde en opblæst person og en person, der skifter mening, som vinden blæser. Det første kommer efter det tyske ord "windbeutel", som betyder en tomme fyldt med luft (f.eks. vandbakkelse). Det andet kommer af selve ordlyden: En, der bøjer sig efter vinden.

I 1800-tallet blev traditionen så populær i Sverige, at der blev overfisket og bestanden af krebs blev færligt lav. Derfor blev det besluttet, at fiskeriet af flodkrebs kun måtte foregå i august, og først efter d. 8. endda. I dag er det stort set umuligt at få lov til at fiske krebs i offentlige svenske søer.

Prinsens fulde navn er Nikolai William Alexander Frederik.

FAKTA
Krebsegilde er en svensk tradition, som kan spores tilbage til middelalderen. I 1800-tallet blev krebsegilderne yderst populære blandt det svenske borgerskab. Dagen fejres med papirhatte, farverige hagesmække, kogte krebs, kolde øl og snaps. Og selvfølgelig en papirdug, da det kan blive en fedtet affære.

- GODE IDÉER**
- Hold et vaskeægte høstbal. Pynt op med æbler, halm eller lignende og inviter den lokale danseklub til at opvise eller undervise i folkedans eller lignende. Spis frugtsalat eller boller med smør til.
 - Lav i anledning af den svenske belejring en stor portion svensk pølsestret og spis svenskerne ud af huset.
 - Korafften: Få besøg af et lokalt kor, der kan fylde aftenen med sommervisere. Spis koldskål med kammerjunker til.
 - Server vandbakkelse.
 - Server en ret med rejer eller krebs til aftensmaden sammen med en snaps.
 - Syng snapsviser før maden. Hør om beboerne har deres egne snaps- eller skåleviser.
 - Lav et rigtigt krebsegilde med alt, hvad dertil hører. Som tilbehør serveres brød, knækbrød og ost. Og selvfølgelig en 'snaps til hver klo'.
 - Drik en god øl til maden for at hylde modstandsgruppen, der gemte sprængstof i en ølkasse.
 - Hør om der er nogle af de ældre, der har været modstandsfolk, og om de har lyst til at fortælle en historie.
 - Server lagkage i anledning af Prins Nikolai.

EFTERÅR

DAGENE ER BLEVET
LIDT KORTERE,
TEMPERATUREN LIDT
LAVERE. EFTERÅRET
ER OVER OS.

Efter tre måneder med den uberegnelige, men dejlige, danske sommer, tager vi nu hul på et kvartal i efterårets tegn. En tid, hvor naturen ændrer sin farvepalet fra grøn til gylden, og hvor en gåtur i det fri igen giver rødme i kinderne.

TÆNK ENGANG ...

Hvad er det største dyr, man kan jage i Danmark?

"Tager du livet, som det falder, går du gennem livets halter, altid i din bedste alder" – Piet Hein

Hvorfor siger man, at adelige har 'blåt blod' i årene?

"Ældreomsorg er at dele sine sorger med ældre."
– Hans Anton, 7 år

På Mikkelssdag havde bønderne tidligere en tradition, der gik under navnet "Fismanden" eller "Høstpigen" – hvad gik den tradition ud på?

09

SEPTEMBER

1.

DAGEN I DAG

Tyskland invaderer Polen i 1939, hvilket markerer starten på 2. Verdenskrig.

2.

Jagtsæsonen går ind

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

DAGEN I DAG

I 2001 bliver USA udsat for terrorangreb. To fly flyver ind i World Trade Center i New Yorks finansdistrikt og Pentagon i Washington bliver også ramt af et fly.

DAGEN I DAG

Første europæer i luften. J.C. Ellehammer får i 1906, som den første europæer, en flyvemaskine til at lette.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

DAGEN I DAG

Tyskerne arresterer det danske politikorps. Den tyske hær arresterer på denne dag i 1944 2000 danske politibetjente og sender dem i lejre.

22.

23.

24.

25.

26.

27.

28.

DAGEN I DAG

Efterårsjævnedegn. Jævnedegn er de to døgn om året, hvor dag og nat er lige lange. Forårsjævnedegn falder enten den 20. eller 21. marts og efterårsjævnedegn enten den 22. eller 23. september.

29.

30.

31.

Mikkelsdag

Øllets dag

Æblets dag

ÅRET RUNDT ER EN
KALENDER MED IDÉER
OG TIPS TIL, HVORDAN
I KAN GØRE ÅRETS
DAGE TIL NOGET HELT
SÆRLIGT!

SVAR

Kronhjorten er det største pattedyr, man kan jage. Med sine 150 kilo og en skulderhøjde på halvanden meter er kronhjorten et imponerende syn. Der er ca. 10.000 kronhjørtede i Danmark.

Udtrykket oprinder fra Spanien. Det henviste til vestgotiske adelsmænd, der ofte var lysere i huden end de indvandrende maurer og jøder. Den lyse hud gjorde, at deres blodårer stod tydeligere frem, hvorfor de nye beboere i landet mente, de måtte have blåt blod i årene.

"Fismanden" eller "Høstpigen" var en udstoppet figur, som bønderne brugte til at drille hinanden. På Mikkelssdag ville en bonde stille figuren foran en mindre effektiv nabos dar med en seddel, hvor der stod, at figuren gerne ville give en hjælpende hånd.

FAKTA

Den 1. september markerer begyndelsen på jagtsæsonen og kaldes "den lille jagttid". Det er en stor dag for Danmarks 170.000 jægere. Her går jagten ind på en lang række arter som f.eks. gæs, svømmeænder, hjorte, kaniner, ræve og mår. Jagttidene er ikke tilfældige. De er fastsat for at give dyrene ro, mens de har unger eller æg, som de skal tage sig af.

Øllets dag blev indstiftet af Danske Ølentusiaster i 2003 som Den Danske Øldag. Formålet med Øllets dag er at få fokus på øl og ølkultur og få hele landet til at syde med øl-aktiviteter.

Æblets dag og den første dag i den årligt tilbagevendende Æblefest, hvor man mange steder i landet fejrer høsten af de gode danske æbler med forskellige arrangementer.

Mikkelsdag er en gammel højtid til ære for årkeenglen Mikael. Mikael havde til opgave at forsvare menneskene mod Djævlen på Dømedag og sikre dem en plads i himlen. I 1770 blev dagen afskaffet som helligdag, men den blev fortsat brugt blandt folket til at fejre høsten. Her var mjød, kommenskringle og udsmykning med halmgne faste bestanddele.

GODE IDÉER

1. Server and, vildt eller jægergyde til aftensmad.
2. Syng jagsange, f.eks. "Skuld gammel venskab rejn forgo".
3. Fejr Øllets dag med gode øl evt. fra et lokalt bryggeri.
4. Inviter en brygmester til at fortælle brygningens kunst og bed ham medbringe smagsprøver.
5. Sæt de ældre til at skrælle æbler og server æbleflask og æblekage. Snak med de ældre om hvor mange retter, der kan laves med æbler.
6. Lej en saftpresser og lad de ældre være med til at presse æblesaft.
7. Afhold sæsonens blindsmagning og lad de ældre gætte mellem rødkål, persillerod, græskar og Østershatte.
8. Hold en Morten Korch-filmaften og server en gammeldags Morten Korch-menu til.
9. Hold en Bridge-aften. Server rigelige mængder Bridge-blanding til.
10. Hold en Olsen Banden-filmaften. Tilbyd en Grøn Tuborg og en god cigar. Server "Franz Jæger"-gryde til aftensmad.
11. Lav en spilaften med Scrabble, Whist eller lignende. Husk kartoffelchips og dip.

TÆNK ENGANG ...

Hvor mange svampearter findes der i Danmark?

Prins Christians fulde navn er Christian Valdemar Henri John – hvorfra stammer det ikke særligt royale navn, John?

”Den der kun tager spøg for spøg og alvor kun alvorligt, han og hun har faktisk fattet begge dele dårligt.”
– Piet Hein

Hvorfor laver man græskarlygter Allehelgensaften?

Hvad kalder man nogle gange den danske tidszone?

10

OKTOBER

1.

DAGEN I DAG
FN's internationale dag for ældre.

2.

DAGEN I DAG
Illustreret Tidende, Danmarks første "billedblad", begynder at udkomme i 1859.

3.

4.

5.

6.

7.

DAGEN I DAG

Den danske fysiker Niels Bohr fødes i 1885. I løbet af sin karriere bidrager han afgørende til forståelsen af atomets struktur og udviklingen af kvantemekanikken. Niels Bohr modtager Nobelprisen i fysik i 1922.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

Kartoffelferie/
Efterårsferie

16.

17.

18.

19.

20.

21.

DAGEN I DAG

København brænder. Den 20. oktober 1728 brænder 40% af København ned til grunden. Rådhuset og flere kirker går tabt.

DAGEN I DAG
Lillebæltsbroen indvies i 1970.

22.

23.

24.

25.

26.

27.

28.

DAGEN I DAG

Danmark erklærer Sverige krig. I 1709 erklærer Frederik d. 4. Sverige krig i et forsøg på at vinde Skåne tilbage. Den Store Nordiske Krig begynder.

29.

30.

31.

Allehelgensaften

Vintertid

ÅRET RUNDT ER EN KALENDER MED IDÉER OG TIPS TIL, HVORDAN I KAN GØRE ÅRETS DAGE TIL NOGET HELT SÆRLIGT!

SVAR

Der findes ca. 600 danske svampearter, men ud af disse er der kun ca. 100 spiselige. En del af disse er dog ret anonyme i smagen, hvilket betyder, at kun 40-50 arter er attraktive i smagen for svampesamlere.

'John' er navnet på Prins Christians morfars, Kronprinsesse Marys far, australske John Donaldson.

Det skyldes et irsk sagn om den fortrukne Jack, der narrede Fanden. Efter sigende narrede Jack Fanden op i et træ og skar et kors i stammen, så han ikke kunne ned. Fanden blev derfor nødt til at love Jack, at han ikke ville kræve hans sjæl. Da Jack senere stod ved himmerigets port, blev han afvist på grund af sin ukristelige livsførelse, men helvede kunne heller ikke tage ham. Fanden gav dog et stykke glødende kul, som han kunne lægge i en roe. Med roelygten lysende foran sig var Jack dømt til for evigt at vandre mellem himmel og helvede.

Man kalder nogle gange den danske tidszone for Gudhjems-tid, hvilket er det danske svar på til Greenwich-tid. Der er en times forskel på Greenwich-tid og Gudhjems-tid, forstået på den måde, at når klokken er seks i England, er den syv i Danmark.

FAKTA

De giftigste svampearter i Danmark er Grøn Fluesvamp, Snehvid Fluesvamp og Puklet Giftslørhø. De mest velsmagende spiselige svampe kommer fra Rørhat-familien, der er let genkendelig, og de mest velsmagende er Brunstokket Rørhat, Karl Johan og Punktstokket Indigo Rørhat.

Efterårsferien bliver også kaldt for Kartoffelferien, fordi børn førhen fik fri fra skole for at hjælpe med at grave kartofler op.

Vintertid hedder faktisk slet ikke vintertid – det hedder normalt. I virkeligheden er sommertid således en afvigelse fra den normale tidsregning.

Allehelgensaften er aftenen før allehelgensdag. Ifølge gammel tro kom hekse, genfærd og onde ånder frem på denne aften for at håne de helgener, som skulle fejres den følgende dag. I USA fejres skikken næsten som fastelavn, hvor udklædte børn går fra dør til dør for at bede om slik. En kendt tradition, som også er kommet til Danmark, er, at skære uhyggelige ansigter i græskar og bruge dem som lampe.

GODE IDÉER

1. Pynt op med neg af halm, kurve med æbler, kviste med bær og tørrede blade.
2. Server mjød eller mørk øl til aftensmaden.
3. Lav kommenskringle sammen med beboerne.
4. Gå på svampejagt i den nærmeste skov. Husk en bog med billeder, så I kan kende de svampe, I finder, og sortere de giftige fra. Medbring også en blød børste, så I forsigtigt kan børste jorden af svampene. Lav en god svampestuvning af de indsamlede svampe.
5. Bag en vaskeægte, engelsk 'sponge cake' (direkte oversat svampe kage) og server med kaffe og te.
6. Fejr Prins Christian på behørig vis med kage, boller, kakao og fødselsdagsang.
7. Lav kastanje-dyr og server hertil ristede kastanjer.
8. Hyld digterne Steen Steensen Blicher og Holger Drachman ved at recitere digte før middagen.
9. Tænd levende lys i vinduerne for at give de mørke timer kamp til strengen.
10. Server en dejlig frokost med 'Sol over Gudhjem'-madder for at symbolisere Gudhjems-tid.
11. Lav et vintertidsritual, hvor en ansat tager havemøblerne tilbage, mens beboerne får serveret varm hyldbærsaft eller kakao og mørk chokolade.

TÆNK ENGANG ...

Hvorfor spiser man and på Mortens Aften?

Hvorfor hedder denne måned egentlig november?

Hvad betyder ordet advent?

”At være engel er typisk kvindearbejde.” – Anna, 7 år

11

NOVEMBER

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.
29.	30.	31.				

Mortens aften

Advent-
søndagene

ÅRET RUNDT ER EN KALENDER MED IDÉER OG TIPS TIL, HVORDAN I KAN GØRE ÅRETS DAGE TIL NOGET HELT SÆRLIGT!

SVAR
Ifølge sagnet var Martin en ydmyg mand. Da han blev tilbudt titlen som biskop, takkede han nej. Da kirken folk kom for at overdrage ham titlen, hoppede han ned i en gåsesti. Men gæssene skræppede, og han blev afsløret og tvunget til at blive biskop. Som biskop udstedte han i vrede et dekret om, at man d. 11 november hvert år skulle dræbe og æde gæs. I Danmark blev det dog til and, da denne spise var noget billigere.
Måneden har sit navn fra det latinske "novem", der betyder 9. I den romerske kalender var marts årets første måned og november derfor den niende. Da januar og februar blev tilføjet beholdt november sit oprindelige navn.

FAKTA
Morten er en fordanskning af Martin. Så på Mortens Aften fejrer vi faktisk Skt. Martin, der var en romersk biskop og helgen. En berømt historie fortæller, hvordan Martin rev sin kappe over i to og gav den til en tigger. En tigger, som viste sig at være Jesus selv.
Adventstiden er oprindeligt tænkt som en faste- og bodstid, hvor man forberedte sig på den åndelige fejring af Jesu fødsel. I dag har dagen dog en langt mere folkelig karakter, hvor man tænder adventskrans og hygger. Adventskransen er i Danmark en ganske ny tradition, som blev indført fra Tyskland i fyrreerne. Den vandt for alvor fodfæste efter befrielsen, da alle traditioner med lys her blev budt velkommen med åbne arme.

GODE IDÉER
1. Server græskartærte til kaffen eller græskarsuppe til aftensmad.
2. Lav uhyggelige græskarlygter og giv en præmie for den bedste.
3. Tag til gudstjeneste allehelgensdag, som i Danmark er placeret i den følgende weekend.
4. Fortæl historien om Skt. Martin og gæssene, og hør om nogle af beboerne kender andre versioner.
5. Server sprød and med kartofler og sovs til aftensmad.
6. Dedicér dagen til at gøre gode gerninger for hinanden til ære for den ydmyge Skt. Martin.
7. Hold en strikke- eller hækkekonkurrence. Præmier vinderen med en lækker, spiselig gave.
8. Hold bingo-aften med spiselige præmier og masser af gode snacks
9. Pynt op til jul, spil julemusik, klip julehjerter og spis pebernødder.
10. Server dejlig varm gløgg og lune æbleskiver (gentag eventuelt dette hver adventssøndag op til jul).
11. Lav adventskrans og juledekorationer af gran.
12. Deltag i ét af de utallige advents-arrangementer, f.eks. i den lokale kirke.

*'Advent' er en forkortelse af det latinske 'Adventi Domini', som betyder "Herrens komme".

VINTER

DE NØGNE GRENE
OG FUGLETOMME
MORGENER LYVER IKKE.
VINTEREN ER PÅ VEJ.

Jorden fryser, og vinden er bidende. Det er blevet tid til at finde de tykke tæpper, den gode bog og den varme kakao frem fra gemmerne. Vinteren står i indehyggen og samværsets tegn. Nyd den i fulde drag.

TÆNK ENGANG ...

Hvorfor pynter vi danskere egentlig op med julebukke?

Hvorfor afbilledes Sankta Lucia ofte med sine øjne i en skål?

Jesusbarnet blev født d. 25 december – hvorfor fejrer vi juleaften dagen før?

Hvorfor spiser vi torsk nytårsaften?

12

DECEMBER

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

DAGEN I DAG

Kalenderlyset tændes, og den første låge i julekalenderen åbnes.

DAGEN I DAG

Første valg til folketing. I 1849 afholdes det første folketingsvalg i Danmarks historie.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

Luciadag

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

DAGEN I DAG

Dagen i dag er årets korteste dag.

22.

23.

24.

Juleaften

25.

1. Juledag

26.

2. Juledag

27.

28.

29.

30.

31.

Nytårsaften

Advent-
søndagene

ÅRET RUNDT ER EN KALENDER MED IDÉER OG TIPS TIL, HVORDAN I KAN GØRE ÅRETS DAGE TIL NOGET HELT SÆRLIGT!

SVAR

Julebukken er ét af de ældste nordiske symboler for jul. Man mener, at skikken stammer fra en gammel vikingetradition, hvor man ved juletid ofrede en buk. Dette skulle sikre et godt år. Selvom bukken er et hedensk symbol, overlevede julebukken Kristendommens indtog i Danmark.

Ifølge sagnet rev den fromme Lucia sine øjne ud, så begærlige mænd ikke ville forelske sig i dem.

Vi fejrer jul den 24. på grund af den gamle nordiske tidsregning, der eksisterede, da kristendommen kom til Danmark. Her startede en ny dag ved solnedgang, så juleaften var faktisk den 25.

Der er ingen religiøs baggrund for torsken på nytårsbordet. Torsken som nytårsmad blev indført i 1700-tallet, sandsynligvis som en modvægt til den fede julemad. Oprindeligt var skikken mest udbredt i kystområderne, men spredte sig med de forbedrede transportforhold til resten af landet.

FAKTA

På Luciadag fejrer vi den hellige Sankta Lucia af Syrakus, der blev martyr under kristenforfølgelserne. Traditionen kom oprindeligt til Danmark fra Vestsverige, hvor man fejrede dagen med lystænding og natmad. Det første danske Lucia-arrangement fandt sted i 1944, men efter besættelsen spredte traditionen sig, da det her blev lettere at få adgang til stearinlys, og fordi lys pludselig symboliserede frihed.

Jul er en højtid, hvor vi fejrer Jesu fødsel. Men faktisk fejrede vikingerne jul, før kristendommen kom til Danmark. Her var julen en fest, der markerede midvinteren, og som blev fejret med store mængder mjød. Da missionærerne kom til Danmark, smeltede den kristne og den hedenske fest sammen. Missionærerne forsøgte forgæves at ændre navnet fra "Jul" til "Kristmesse", men måtte give op.

Nytårsaften markerer overgangen mellem to år i den gregorianske kalender, som vestlige lande følger. Andre lande har andre kalendere og dermed andre nytårsaftener. Kinesernes nytårsfejring er f.eks. femten dage med optog, fyrværkeri, lanterner og drager.

GODE IDÉER

- Tænd adventskransens lys og syng julesalmer til. Deltag i et af de utallige advents-arrangementer, f.eks. i den lokale kirke.
- Køb en julekalender med god chokolade og lad de ældre åbne efter tur hver dag i december.
- Læs højt fra Peters Jul eller arranger filmaften med Nøddebo Præstegård og spis julegodter til. Leg nisse med de ældre og fyld f.eks. ris i potteplanterne, grøn farve i mælken eller hæng en lille godtepose på de ældres dørhåndtag.
- Byg en snemand (hvis det har sneet) og giv ham nissehue på.
- Lucia-optog: Klæd jer i hvidt og bær et lys, mens I går gennem huset. Syng Lucia-sangen eller spil den på CD og server Lucia-brød m. safran og rosiner til kaffen.
- Pynt juletræ i fællesskab. Server gløgg og lune æbleskiver eller køb ind så I kan lave jeres eget konfekt.
- Forbered en julefrokost 1. juledag med resterne fra julemiddagen sammen med frikadeller, varm leverpostej, kål og juleøl.
- Nytårsaften: Pynt op med serpentin, sjove hatte og knallerter. Se Dronningens nytårsstale med et glas mousserende vin og kranselage. Spis en lækker nytårsmiddag med torsk eller oksesteg.